

L'exploració del patrimoni natural a la Cerdanya: una nova font econòmica?

La Cerdanya és una comarca en la qual el medi natural té una gran importància, especialment com a suport físic i espiritual –per dir-ne d'alguna manera– de les nombroses activitats econòmiques que s'hi realitzen.

Per exemple, un dels principals atractius és un privilegiat paisatge de muntanyes, ni massa suaus, ni massa escarpades, amb una orientació est-oest que fa que tingui moltíssimes hores diàries de sol i una amplada molt poc corrent entre les valls pirinenques. A més a més, tot i que la comarca és meteorològicament seca, a causa de les canalitzacions, el territori té molts terrenys de regadiu, cosa que fa que esdevingui molt més verda d'allò que li correspondria per la seva climatologia.

Aquest paisatge es fa servir tant per atreure turistes com possibles compradors de segones residències. Tant, que gairebé esdevé un tòpic: "boscos frondosos de pi negre", "vistes incomparables al Cadí", etcètera, són frase típiques dels fulletons turístics que, de ben segur, alguna cosa ens volen vendre.

Altres activitats que es beneficien del medi natural cerdà són els esports, que van des del golf fins al més recent del senderisme, l'escalada o el rei de tots a la comarca: l'esquí.

També hi ha algunes activitats puntuals que beuen del medi natural cerdà, com ara la recol·lecció de bolets. A final d'agost, i sobretot, al setembre i a l'octubre, els caçadors de bolets puguen a la Cerdanya en massa i ocupen les cotes mitjanes de les muntanyes a la recerca dels preuats rovellons, ceps, rossinyols o fredolics.

I havent esmentat el senderisme, no podem deixar de citar altres activitats

Enric Quílez i Castro,
informàtic i president
del Grup de Recerca
de Cerdanya

Vista dels Coms de Das.
Foto: Gael Piguillem

similars, tot i que menys cansades, com l'excursionisme planer a llocs típics, com els estanyes de Meranges o de la Pera, o recorreguts per paratges imponents, com és el cas del petit Tren Groc, que connecta l'alta Cerdanya amb el Conflent i que passa per llocs realment bonics.

Però totes aquestes activitats només fan servir el medi natural cerdà de manera força tangencial. De fet, algunes l'exploten, però altres el tenen com una mena de gran decorat de fons.

Crec que el medi natural de Cerdanya es pot explotar econòmicament de manera molt més intensiva, sense malmetre'l, cosa que també el posaria en valor i faria que els mateixos cerdans volguessin protegir-lo molt més que no pas ara.

Posaré un exemple pràctic: suposem que cada any a Cerdanya vinguessin multitud de turistes per gaudir de la flora de la comarca, o per fotografiar papallones. Això que pot semblar estrany és molt comú en altres indrets d'Europa. Sense anar gaire lluny, a l'Empordà, als aiguamolls, és freqüent veure molts centreeuropeus carregats de costós material fotogràfic, disposats a capturar *in situ* imatges dels ocells migratoris que s'hi troben.

Així doncs, si la Cerdanya esdevingués un centre de primer ordre de captació de turisme naturalista, potser ens ho pensaríem dos cops abans de carregar-nos un determinat hàbitat natural, ja que molta gent (comerciants, hotelers, guies, etc.) en viurien, d'aquest turisme. No és cap utopia. En altres llocs es fa i aquí es podria fer perfectament. És més: la Cerdanya té una varietat floral i faunística excel·lent, que no té res a envejar a d'altres indrets del continent europeu. Tot és posar-s'hi.

Galanthus nivalis. Lliri de neu. Foto: Francesc Esteban

Però opino que la cosa pot anar molt més lluny encara. Molts són els àmbits naturals dels quals es pot treure un benefici racional i sostenible. Vegem-ne uns quants:

- Gastronomia: fruits silvestres, licors artesanals, productes ecològics i de quilòmetre zero.
- Herbes remeieres.
- La flora.
- La fauna (itineraris per veure llúdrigues, marmotes, papallones, ocells, ratpenats, etc.).
- La geologia de la comarca: formacions geològiques, minerals (anapaïta), fòssils, coves i avencs, etc.
- Senderisme.
- Curses d'alta muntanya, actualment en desenvolupament.
- Rutes de BTT (a l'alta Cerdanya s'exploten des de fa temps).
- Altres esports (submarinisme en estanys d'alta muntanya, parapent, espeleologia, etc.).
- Turisme fotogràfic de natura.
- Rodatge de pel·lícules, anuncis, etc. (actualment en desenvolupament des de la *Cerdanya Film Comission*).
- Turisme de balnearis i aigües caldes.
- Turisme astronòmic, malgrat que la qualitat dels cels cerdans –que era immillorable fa unes dècades– actualment ha perdut molt, però tot i així, continua sent molt millor que la de molts altres indrets de la geografia catalana.

Tot això, permetria establir un teixit productiu lligat al medi natural d'una certa importància que vetllaria per propi interès per la preservació del medi natural.

I també podem parlar de projectes molt més ambiciosos, com crear petites (o no tan petites) cooperatives que explotessin productes agrícoles o ramaders de qualitat i

Vista nocturna de la Via Làctia des de l'estany de Meranges. Foto: Gael Piguillem

ecològics propis de la comarca: formatges, mel, la vedella pirinenca, productes derivats de les herbes remeieres, productes derivats de fruits silvestres o cultivats...

La llista pot fer-se molt gran, tant com imaginació i ganes hi posem. Tot és qüestió de començar. El que és clar és que, vista l'evolució de l'escalfament global de la Terra i que la Cerdanya no en serà una excepció, d'aquí a pocs anys haurem de canviar el nostre model productiu, lligat al turisme de neu, de grat o per força, ja que, de neu, cada cop n'hi haurà menys.

El medi natural és una sortida lògica i conseqüent per diversificar l'economia cerdana i com abans ens hi posem millor per a tothom.